

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Факультет туризму та міжнародних комунікацій

Кафедра туризму

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан

факультету туризму та міжнародних
комунікацій

_____ доц., к. г. н. Габчак Н. Ф.

« _____ » _____ 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОРГАНІЗАЦІЯ РЕКРЕАЦІЙНИХ ПОСЛУГ

Рівень вищої освіти	Перший(бакалаврський)рівень
Галузь знань	24 Сфера обслуговування
Спеціальність	241 Готельно-ресторанна справа
Освітня програма	Готельно-ресторанна справа
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Організація рекреаційних послуг» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 24 Сфера обслуговування за спеціальністю 241 «Готельно-ресторанна справа», освітньо-професійна програма «Готельно-ресторанна справа»

Розробник: проф., д.г.н. Машіка Г.В.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри **туризму**
протокол № 1 від «27» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри _____ доц.,к.г.н. Габчак Н.Ф

Схвалено науково-методичною комісією факультету **туризму та міжнародних комунікацій**
протокол № 2 від «02» вересня 2020 р.

Голова науково-методичної комісії _____ проф., д.г.н. Машіка Г.В.

©Машіка Г.В., 2020 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2020 р.

**1.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОРГАНІЗАЦІЯ РЕКРЕАЦІЙНИХ ПОСЛУГ**

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС –5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 150	1-й	1-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –4 самостійної роботи студента –4	1-й	2-й
	Лекції:	
	44	12
	Практичні (семінарські):	
	30	8
Вид підсумкового контролю: письмовий	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: іспит	Самостійна робота:	
	76	130

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Організація рекреаційних послуг» є формування необхідних знань і навичок та освоєння компетентностей орієнтоване на актуальні питання організації рекреаційних послуг. Зміст дисципліни «Організація рекреаційних послуг» сприяє підвищенню якості підготовки здобувачів до практичної діяльності є необхідною тематичною складовою підготовки, оскільки на сучасному рівні розвитку рекреаційної галузі значна увага приділяється досконалому вивченню суті рекреаційних послуг з метою раціонального використання цих знань для розвитку рекреаційної галузі в Україні. «Організація рекреаційних послуг» є обов'язковою дисципліною і вивчається на першому курсі денної та заочної форм навчання впродовж першого семестру. Вона є одним з професійно-орієнтованих курсів програми підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Готельно-ресторанна справа» і займає провідне місце в циклі дисциплін загальної підготовки.

Завдання: засвоєння теоретичних і практичних засад організації рекреаційних послуг; набуття навичок аналізу і планування діяльності підприємств, що надають рекреаційні послуги; засвоєння механізму обрання ефективної правової форми функціонування підприємства рекреаційного типу з урахуванням стартових можливостей та дозволів на види діяльності; надбання практичних навичок в організації рекреаційних послуг.

Предмет дисципліни: теорія та практика організації та надання рекреаційних послуг. Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати спеціалізовані завдання та практичні проблеми в індустрії гостинності, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують концепції готельно-ресторанного бізнесу характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 01. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння сутності та принципів розвитку суспільства, природи і мислення та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань, вести здоровий спосіб життя.

ЗК03. Здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу, синтезу, встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами, прогнозування й оцінки

ЗК04. Здатність оволодівати сучасними знаннями, самостійно проводити дослідження, застосовувати знання у практичній діяльності

ЗК11. Здатність до адаптації, креативності, генерування ідей та дій в невизначених ситуаціях.

ЗК 12. Здатність дотримання вимог охорони праці, збереження навколишнього середовища та забезпечення безпеки життєдіяльності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 04. Здатність розробляти рекомендації для державних органів влади та органів місцевого самоврядування у сфері контролю за діяльністю у галузі гостинності

СК 05. Здатність організувати сервісно-виробничий процес з урахуванням вимог і потреб споживачів та забезпечувати його ефективність

СК 07. Здатність створювати якісні, конкурентоспроможні та безпечні послуги у галузі гостинності для потреб національного та міжнародного ринку

СК 09. Здатність розробляти нові послуги з використанням інноваційних технологій виробництва та обслуговування споживачів

СК 12. Здатність виявляти, визначати й оцінювати ознаки, властивості і показники якості

продукції та послуг, що впливають на рівень забезпечення вимог споживачів у сфері гостинності.

СК 13. Здатність формувати та реалізовувати ефективні зовнішні та внутрішні комунікації на підприємствах сфери гостинності, навички взаємодії

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Організація рекреаційних послуг» вивчається у першому семестрі першого (бакалаврського) рівня, тому й немає передумов для вивчення в даній освітній програмі.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «Готельно-ресторанна справа», вивчення навчальної дисципліни «Організація рекреаційних послуг» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення законодавства, національних і міжнародних стандартів, що регламентують діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу	ПРН 01
Вміти застосовувати на практиці знання предметної області й суміжних наук та управляти своїм навчанням у професійній сфері індустрії гостинності.	ПРН 03
Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території та визначати стратегії його розвитку	ПРН 04
Оцінювати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності та рекреаційної сфери.	ПРН 05
Розуміти особливості організації рекреаційно-туристичного простору і вимоги до інфраструктури закладів харчування та розміщення	ПРН 14
Презентувати власні проекти і розробки, аргументувати свої пропозиції щодо розвитку бізнесу	ПРН 21

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Організація рекреаційних послуг»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знати сучасні наукові концепції, закономірності й основні стратегічні напрямки розвитку ринку рекреаційних послуг в Україні та світі й методи їх дослідження	ПРН 01
Вміти визначати політику в галузі якості рекреаційних послуг з урахуванням вимог галузевих стандартів	ПРН 03
Впроваджувати наукові методи управління якістю рекреаційних послуг,	ПРН 04

використовуючи методики управління якістю, організувати порівняльно-аналітичний моніторинг споживчої якості рекреаційних послуг конкурентів, досліджувати реакцію споживачів на якість послуг, використовуючи нормативи якості рекреаційних послуг та методики маркетингових досліджень	
Знати складати перспективні програми турів з метою подальшої апробації їх на ринку рекреаційних послуг та виявлення рівня відповідності запитам туристів контролювати якість рекреаційної послуги та визначати її відповідність встановленим стандартам за допомогою методів контролю та регулювання технологічних процесів і процесів управління, а також шляхом визначення ступеню задоволеності через проведення соціологічних опитувань	ПРН 05
Генерувати якість рекреаційної послуги та визначати її відповідність встановленим стандартам за допомогою методів контролю та регулювання технологічних процесів і процесів управління, а також шляхом визначення ступеню задоволеності через проведення соціологічних опитувань.	ПРН 05
Оцінювати та вносити рекомендації з введення нових чи змін існуючих вимог щодо якості рекреаційних послуг, використовуючи діючі нормативи якості рекреаційних послуг;	ПРН 14
Вміти генерувати і розробляти власний рекреаційний продукт та аргументувати складові його формування і просування на рекреаційно-туристичному ринку з урахуванням динамічності та просторово-часових закономірностей	ПРН 21

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- проблемно-орієнтованих інноваційних навчальних технологій;
- лекція із попередньо запланованими помилками;
- лекція-конференція;
- метод ініціативного самонавчання;
- інформаційно-рецептивний;
- ілюстративний;
- репродуктивний;
- евристичний;

Діагностика (моніторинг і перевірка) результатів навчання студентів здійснюється шляхом написання або виконання:

- 1) тестових завдань;
- 2) есе/реферативних повідомлень;
- 3) презентацій і виступів на практичних заходах;
- 4) модульних контрольних робіт, що виконуються письмово або на комп'ютері у вигляді тестових завдань;
- 4) підсумкового екзамену

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

Поточне оцінювання здійснюється за трьома складовими:

- контроль за виконання комплексних модульних завдань;
- контроль систематичності та активності роботи здобувача на семінарських заняттях;
- контроль за виконанням індивідуальної роботи.

Якщо здобувач відвідав менше 50 відсотків занять, то систематичність та активність його роботи оцінюється в 0 балів

Форма модульного контролю:

Протягом семестру здобувачі вивчають 1 модуль із дисципліни. Модуль складається з двох змістових модулів. Після виконання кожного змістового модуля здійснюється контроль у вигляді комплексної модульної роботи, що включає теоретичні питання, тестові завдання, практичну частину. Здобувачі, які не відвідували аудиторні заняття до модульного контролю за змістовий модуль не допускаються. Оцінювання навчальних досягнень та практичних навичок здобувачів здійснюються за 100-бальною системою. Загальна кількість балів за семестр з навчальної дисципліни складається із середнього арифметичного балу за модулі.

Здобувач, який в результаті поточного оцінювання або підсумкового контролю за модулем отримав більше 60 балів, має право не складати екзамен з дисципліни. У разі отримання позитивної підсумкової оцінки за модуль здобувач має також право відмовитися від складання іспиту. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість заноситься загальна підсумкова оцінка. При умові, що здобувач хоче покращити підсумкову оцінку за модуль із дисципліни, він (вона) повинен складати іспит.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінювання модульних завдань. Після виконання програми змістового модулю у визначений деканатом термін здійснюється поточний модульний контроль у вигляді комплексної роботи, який оцінюється у межах від 1 до 30 балів. Упродовж семестру проводяться два модульні контролю, обов'язкові для всіх здобувачів. Модульний контроль (МК) №1 включає навчальний матеріал змістового модуля 1 (теми 1-7), а МК №2 відповідно змістового модуля №2 (теми 8-11). Якщо з об'єктивних причин здобувач не пройшов модульний контроль у визначений термін, то він має право за дозволом деканату пройти його протягом двох тижнів після виникнення заборгованості

Модульна контрольна робота проводиться 2 раз на семестр, і включає проведення контрольних заходів за всіма темами змістовного модуля у формі контрольної роботи. До контрольних заходів допускаються всі здобувачі незалежно від результатів поточного контролю. Лектор розробляє контрольні завдання (варіанти, тести тощо) для проведення модульної контрольної роботи

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Форма підсумкового семестрового контролю: іспит

Підсумковий семестровий контроль знань здобувачів означає поступове накопичення балів від одного поточного модульного контролю до іншого, а в кінцевому рахунку – отримання загального підсумкового балу

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне оцінювання та індивідуальна робота							Сума
Модуль 1							
Поточне оцінювання							50
Т 1 7 б.	Т 2 7 б.	Т 3 7 б.	Т 4 7 б.	Т 5 7 б.	Т 6 7 б.	Т 7 8 б.	
Модульне контрольне оцінювання №1							30
Виконання індивідуальної роботи							20
Разом за модуль 1							100
Модуль 2							
Поточне оцінювання							40
Т 8 10 б.	Т 9 10 б.	Т 10 10 б.		Т 11 10 б.			
Модульне контрольне оцінювання №2							30
Виконання індивідуальної роботи							30
Разом за модуль 2							100
Модульне оцінювання							100
Підсумкове оцінювання (екзамен)							100

T1.1 – T1.7 та T 8 - T 11 – теми змістових модулів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються здобувачі, які не виконали умови договору про навчання та усі види обов'язкових робіт (практичних завдань, індивідуальних, презентацій, рефератів, тощо), передбачених робочою програмою, а також підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Відповідальний працівник деканату у відомості проти прізвища такого здобувача робить позначку «недопущений»

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОРГАНІЗАЦІЯ РЕКРЕАЦІЙНИХ ПОСЛУГ 6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретико-методологічні основи організації рекреаційних послуг

Тема 1. Рекреаційна діяльність як різновид економічної діяльності

Сутність дисципліни «Організація рекреаційних послуг». Основні терміни дисципліни. Загальна характеристика складових дисципліни. Методи вивчення дисципліни. Сутність категорій «рекреація», «рекреаційна діяльність» та «рекреаційна послуга». Рекреація, туризм і дозвілля: тлумачення і співвідношення понять. Соціально-економічна суть і основні функції рекреації. Класифікація рекреаційної діяльності. Структурні особливості й суб'єкти рекреаційної діяльності. Рекреаційна потреба. Процеси організації рекреаційної діяльності. Методи вивчення рекреаційної діяльності.

Тема 2 Рекреаційна послуга як найбільша складова сфери послуг

Рекреаційна послуга як найбільша складова сфери послуг. Сутність та зміст організації рекреаційних послуг в Україні. Види рекреаційних послуг. Особливості рекреаційних послуг. Технологія надання рекреаційних послуг. Формування регіонального ринку рекреаційних послуг. Класифікація ринку рекреаційних послуг. Класифікація мотивів до придбання рекреаційних послуг.

Тема 3. Землі рекреаційного призначення

Визначення земель рекреаційного призначення. Склад земель рекреаційного призначення. Використання земель рекреаційного призначення. Рекреаційна діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України. Правила ведення рекреаційної діяльності у межах територій та об'єктів ПЗФ.

Тема 4. Територіальна рекреаційна система

Поняття рекреаційної території. Фактори розвитку рекреаційної території. Визначення інфраструктури рекреаційної території. Види та загальні риси інфраструктурного забезпечення рекреаційних територій. Типологія територіальних рекреаційних систем. Властивості ТРС. Базова модель рекреаційної системи (за В.С. Преображенським).

Тема 5 .Туристичні та рекреаційні ресурси як основа розвитку рекреаційної діяльності

Суть і зміст поняття «туристичні ресурси», наукові підходи до визначення туристичних ресурсів. Методика дослідження рекреаційно-туристичних ресурсів. Рекреаційно-туристичний потенціал.

Тема 6. Якість рекреаційних послуг

Поняття й визначення «якості послуги». Вимоги до якості рекреаційних послуг. Характеристика складових якості рекреаційних послуг. Принципи управління якістю. Модель якості обслуговування. Модель управління якістю Ф.Котлера «Пять «М». Модель Е.Демінга «Петля якості». Система управління якістю рекреаційних послуг. Концепція тотального управління якістю. Проектування якості рекреаційних послуг.

Тема 7. Правове забезпечення діяльності у сфері рекреаційних послуг

Правове забезпечення діяльності у сфері рекреаційних послуг. Державне та муніципальне регулювання рекреаційної сфери. Нормативні вимоги до підприємств, які надають рекреаційні послуги. Застосування нормативно-правової бази з метою організації якісних рекреаційних послуг.

Модуль 2. Різновиди рекреаційних послуг

Тема 8. Організація лікувально-профілактичних послуг

Загальна характеристика лікувально-профілактичних послуг, їх зміст. Функції лікувально-профілактичних закладів та їх взаємозв'язок. Організація лікувально-профілактичних рекреаційних послуг. Санаторно-курортні організації як інструмент надання

лікувально-профілактичних послуг. Організаційно-економічна характеристика лікувального закладу поняття «курорт». Види курортів. Курорти України.

Тема 9. Організація спортивно-оздоровчих послуг

Сутність спортивно-оздоровчих послуг та їх значення й місце в системі рекреаційних послуг. Поняття та складові спортивно-оздоровчих послуг. Основні напрями, особливості та види спортивно-оздоровчих рекреаційних послуг у межах територій та об'єктів ПЗФ. Принципи побудови організації спортивно-оздоровчих рекреаційних послуг. Критерії оцінки організації спортивно-оздоровчих послуг.

Тема 10. Організація пізнавально-культурних рекреаційних послуг

Загальна характеристика пізнавально-культурних рекреаційних послуг. Основні вимоги до якості пізнавально-культурних рекреаційних послуг. Соціально-психологічні фактори пізнавально-культурних рекреаційних послуг: демографічні особливості груп і індивідів; національні традиції; ідеологічні і релігійні погляди; середовище виховання і проживання; загальний культурний і освітній рівень. Культурно-пізнавальний туризм. Визначення об'єктів культурної спадщини. Екскурсія як різновид пізнавально-культурних рекреаційних послуг. Визначення, функції і ознаки екскурсії. Класифікація екскурсій. Значення елементів культури в формуванні туристської зацікавленості. Організація інформаційно-рекламної діяльності у сфері надання рекреаційних послуг. Організація видовищно-розважальних послуг, їх соціально-просторова модель.

Тема 11. Організація торгівельно-побутових послуг

Загальна характеристика торгівельно-побутових послуг та їх особливості. Різновиди торгівельно-побутових рекреаційних послуг. Організація надання торгівельно-побутових послуг. Готельні послуги як основний елемент побутових рекреаційних послуг. Індустрія гостинності і її складові. Модель організації торгівельно-побутових рекреаційних послуг.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем	лаб	інд	с.р.		л	сем	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи організації рекреаційних послуг												
Тема 1. Рекреаційна діяльність як різновид економічної діяльності	12	4	2			6	12	1	1			10
Тема 2 .Рекреаційна послуга як найбільша складова сфери послуг	9	2	2			5	9	1				8
Тема 3 Землі рекреаційного призначення	10	2	2			6	10					10
Тема 4. Територіальна рекреаційна система	11	2	2			7	11	1	1			9
Тема 5. Туристичні та рекреаційні ресурси як основа розвитку рекреаційної діяльності	14	4	2			8	14	2	1			11
Тема 6. Якість рекреаційних послуг	10	2	2			6	10	1	1			8
Тема 7. Правове забезпечення діяльності у сфері рекреаційних послуг	12	4	2			6	12					12
Разом за змістовим модулем 1	78	20	14			44	78	6	4			68
Змістовий модуль 2. Різновиди рекреаційних послуг												
Тема 8. Організація лікувально-профілактичних послуг	18	6	4			8	18	2	1			15
Тема 9. Організація спортивно-оздоровчих послуг	18	6	4			8	18	2	1			15
Тема 10. Організація пізнавально-культурних рекреаційних послуг	18	6	4			8	18	1	1			16
Тема 11. Організація торгівельно-побутових послуг	18	6	4			8	18	1	1			16
Разом за змістовим модулем 2	72	24	16			32	72	6	4			62
Усього годин	150	44	30			76	150	12	8			130

6.3. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денна	заочна
1.	Рекреаційна діяльність. Рекреаційна потреба. Рекреаційні потреби в Україні та світі	2	
2.	Рекреаційна послуга. Ринок рекреаційних послуг	2	1
3.	Землі рекреаційного призначення	2	
4.	Типологія територіальних рекреаційних систем	2	1
5.	Поняття якості рекреаційних послуг. Принципи управління якістю рекреаційних послуг	2	1
6.	Класифікація туристично-рекреаційних ресурсів	2	1
7.	МК №1	2	
8.	Правове забезпечення діяльності у сфері рекреаційних послуг. Стандартизація, сертифікація та ліцензування в туризмі	2	
9.	Лікувально-оздоровча рекреаційна діяльність	2	1
10.	Санаторно-курортне господарство світу та України	2	
11.	Характеристика спортивно-оздоровчих рекреаційних послуг	2	1
12.	Основні напрями і види рекреаційних послуг у межах територій і об'єктів ПЗФ	2	
13.	Екскурсія як різновид культурно-пізнавальних рекреаційних послуг	2	1
14.	Готельна послуга як різновид торгівельно-побутових рекреаційних послуг	2	1
15.	МК №2	2	
	Разом	30	8

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денна	заочна
1.	Тема 1. Рекреаційна діяльність як різновид економічної діяльності	6	10
2.	Тема 2 Рекреаційна послуга як найбільша складова сфери послуг	5	8
3.	Тема 3 Землі рекреаційного призначення	6	10
4.	Тема 4 Територіальна рекреаційна система	7	9
5.	Тема 5 Туристичні та рекреаційні ресурси як основа розвитку рекреаційної діяльності	8	11
6.	Тема 6 Якість рекреаційних послуг	6	8
7.	Тема 7 Правове забезпечення діяльності у сфері рекреаційних послуг	6	12
8.	Тема 8. Організація лікувально-профілактичних послуг	8	15
9.	Тема 9. Організація спортивно-оздоровчих послуг	8	15
10.	Тема 10. Організація пізнавально-культурних рекреаційних послуг	8	1
11.	Тема 11. Організація торгівельно-побутових послуг	8	16
	Разом	76	130

6.5.Індивідуальні завдання

У межах навчальної дисципліни «Організація рекреаційних послуг» індивідуальна робота здобувача є *варіативною* і включає *наступні завдання*:

1. конспект із теми за заданим планом або планом, який здобувач розробив самостійно;
2. виконання практичних завдань;
3. підготовка проектів;
4. написання аналітичних записок;
5. підготовка реферату, презентація або есе з окремої теми, питання чи вузької проблематики, яку здобувач узгоджує з викладачем.

Підготовка реферату – один із перших видів дослідницької роботи здобувачів, що використовується у вищій школі. Даний вид роботи сприяє розвитку у здобувачів нахилу до пошукової, дослідницької діяльності та до творчого розв'язання навчально-виховних завдань освітнього закладу.

Реферат (від. лат. *refero* – повідомляю, доповідаю) – це стислий виклад у письмовому вигляді наукової літератури з теми, вчення, змісту книги тощо. Реферат також передбачає наявність доповіді на дану тему, що включає огляд наукових та інших джерел з обраної теми або виклад змісту пошукової роботи.

Важливо зазначити, що у рефераті необхідно не лише висвітлити відповідну інформацію, а й показати своє ставлення до неї. Реферат демонструє ерудицію дослідника, його вміння самостійно аналізувати, систематизувати, класифікувати й узагальнювати суттєву наукову інформацію.

Обсяг реферату визначається специфікою теми і змістом матеріалу, кількістю відомостей, їх науковою цінністю або практичним значенням. Рекомендований обсяг становить 10-20 сторінок друкованого тексту.

Процес підготовки реферату має містити в собі наступні етапи:

- Вибір теми.
- Вивчення спеціальної літератури за темою реферату.
- Складання плану.
- Добір і вивчення додаткових джерел та інформації з обраної теми.
- Добір практичного та статистичного матеріалу.
- Опрацювання зібраного матеріалу.
- Безпосереднє написання тексту реферату.
- Формулювання висновків.
- Оформлення реферату і списку джерел інформації.
- Самокритична оцінка змісту і виправлення помилок.
- Підготовка тез або доповіді до захисту реферату.
- Захист реферату (під час семінарського заняття, на студентській конференції та ін.).

Тему реферату здобувач вибирає у відповідності до рекомендацій викладача або ж самостійно, відповідно власного рівня підготовленості та здібностей, а також маючи на увазі перспективу подальшого використання реферату для написання курсових та підсумкових кваліфікаційних робіт. Вибір теми реферату здобувач повинен узгоджувати з викладачем.

Структура реферату вищого навчального закладу повинна складатися з таких частин:

- ✓ Титульна сторінка
- ✓ План
- ✓ Вступ
- ✓ Основна частина, яка складається з розділів, пунктів та підпунктів
- ✓ Висновки
- ✓ Список використаних джерел

✓ Додатки (за необхідності)

У вступі обґрунтовуються актуальність теми, її особливості, значущість з огляду на потреби суспільства та розвиток конкретної галузі науки або практичної діяльності.

В основній частині здійснюється огляд основних теоретичних та експериментальних досліджень з теми, зазначається, хто з учених вивчав дану проблему, які ідеї висловлював. Визначаються сутність проблеми, основні чинники, що зумовлюють розвиток явища або процесу, що вивчається, наводиться перелік основних змістовних аспектів проблеми, які розглядалися вченими. Визначаються недостатньо досліджені питання, з'ясовуються причини їх слабого висвітлення.

Наступний етап передбачає поглиблений аналіз сучасного стану процесу або явища, тлумачення основних поглядів і позицій щодо проблеми, висвітлюються власні судження та думки відносно перспектив розвитку проблеми.

У висновках надаються узагальнені ідеї, думки, оцінки, пропозиції автора.

До списку використаних джерел включають публікації, звертаючи особливу увагу на публікації за останні 5-10 років, Інтернет-ресурси. Кількість використаних джерел у списку повинна становити не менше 10 праць, які оформлені відповідно до сучасних вимог оформлення бібліографії.

У додатках за необхідності наводяться формули, таблиці, схеми, якщо вони суттєво полегшують розуміння роботи.

Оцінюють реферат, спираючись на наступні критерії:

- відповідність теми змісту реферату;
- глибина і повнота розкриття теми;
- логіка викладення матеріалу;
- термінологічна чіткість;
- рівень навичок самостійної роботи з науковою літературою та вміння її критично аналізувати;
- власне бачення проблеми автором, самостійний, творчий характер роботи;
- правильне оформлення реферату і списку використаних джерел;
- врахувати уміння автора відібрати найсуттєвіший матеріал для короткого виступу;
- якість презентації результатів реферативного дослідження.

Теми рефератів та/або презентацій

1. Механізм функціонування ринку рекреаційних послуг
2. Попит та пропозиція на ринку рекреаційних послуг
3. Функції ринку рекреаційних послуг
4. Туристичні підприємства як суб'єкти ринку рекреаційних послуг
5. Інфраструктура ринку рекреаційних послуг
6. Сучасні тенденції розвитку ринку рекреаційних послуг
7. Проблеми та перспективи інформатизації ринку рекреаційних послуг
8. Структура державного управління туристичною галуззю в Україні
9. Кластерна модель як інноваційна форма організації туристичного бізнесу
10. Туристична логістика як ефективний засіб оптимізації потоків туристичних продуктів
11. Порівняльна характеристика організаційних засад лікувально-оздоровчих послуг в Україні та світі
12. Альтернативні традиційні і нетрадиційні методи оздоровлення
13. Бальнеологічні курорти Закарпатської області.
14. Бальнеологічні курорти Криму
15. Грязелікування в Українських Карпатах
16. Загальна характеристика мінеральних вод Закарпатської області
17. Загальна характеристика мінеральних вод Львівської області

18. Застосування фізіотерапії для лікування та оздоровлення
19. Оздоровчо-рекреаційні ресурси АР Крим
20. Оздоровчо-рекреаційні ресурси Закарпатської області
21. Особливості кліматолікування в Кримських горах
22. Особливості кліматолікування в Українських Карпатах
23. Особливості кліматолікування на Закарпатті
24. Особливості організації харчування в санаторно-курортних закладах при захворюваннях кишково-шлункового тракту
25. Психотерапія – прогресивний засіб оздоровлення
26. Склад земель рекреаційного призначення Закарпатської області
27. СПА-курорти світу
28. 122. СПА-курорти України
29. СПА-технології в Україні
30. СПА-технології у світі
31. Стоунтерапія
32. Таласотерапія
33. Специфіка організації спортивно-оздоровчих послуг
34. Тренувально-оздоровчі заходи у рекреаційних закладах
35. Фізична реабілітація – основний засіб оздоровлення
36. Фізіотерапевтичні рекреаційні заклади
37. Фітоароматерапія.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

- технічні засоби навчання: мультимедійне обладнання, ноутбук
- програмне забезпечення :система електронного навчання Moodle
- карти України та Закарпатської області та ін.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

1. Бабарицька В.К., Малиновська О.Ю. Менеджмент туризму. Туроперейтинг. – К.: Альтерпрес, 2004. – 288 с.
2. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристичні ресурси України: Методологія та методи аналізу, термінологія, районування. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2001. – 395 с.
3. Величко В.В. Організація рекреаційних послуг: навч. посіб. / В.В. Величко Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ, 2013. – 202 с.
4. Грищенко Ю.М. Основи заповідної справи. – Рівне: РДТУ, 2000.- 239 с.
5. Гудзь П.В. Економічні проблеми розвитку курортно-рекреаційних територій. – Донецьк, 2001. – 270 с.
6. Данильчук В.Ф. Методология оценки рекреационных территорий. – Донецк: ДИТБ, 2003. – 197 с.
7. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. – Чернівці: Книги-XXI, 2003. – 300 с.
8. Король О. Основи туристичного маркетингу. – Чернівці: Рута, 2002.
9. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). – К.: «Альтепрес», 2005. – 436 с.
10. Мироненко Н.С. Рекреаційна географія. – К., 2001. – 207 с.
11. Смаль І.В. Основи географії рекреації та туризму: Навч. пос. – Ніжин: НДПУ імені Миколи Гоголя, 2004. – 264 с.
12. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. – Івано-Франківськ, 2001. – 312 с.
13. Царик Л., Чернюк Г. Природні рекреаційні ресурси. Методи оцінки і аналізу. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2001. – 188 с.
14. Чагайда І. М., Грибакова С. В. Екскурсоведство. Навчальний посібник. – К.: “Кондор”, 2004. – 204 с.

Допоміжна

15. Багрова Л.А., Боков В.А., Багров Н.В. Географія Крима. – К.: Либідь, 2001. – 304 с.
16. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреології та рекреаційної географії. – К.: Палітра, 1997. – 130 с.
17. Бобкова А.Г. Правовое обеспечение рекреационной деятельности. – Донецк: Юго-Восток, 2000. – 308 с.
18. Гетьман В.І. Курортно-рекреаційні системи Українських Карпат. // Укр. геогр. журнал. – 1999. – № 3. – С. 34-37.
19. Гетьман В.І. Платні рекреаційні послуги установ природо-заповідного фонду України: законодавчі нормативи та екологічні можливості. // Укр. геогр. журнал. – 2002. – № 1. – С. 58-64.
20. Дахно І.І. Країни світу: Енциклопедичний довідник. – К.: МАПА, 2004.
21. Лабскір В.М., Любієв А.І., Юшко О.В. та ін. Туристичні об'єкти України. – Харків: НТУ «ХП», 2002.
22. Куценко В. І., Трілленберг Г. І. Сфера охорони здоров'я: соціально-економічні та регіональні аспекти. - К., 2005. - 367 с.
23. Леоненко В.Б., Стеценко М.П., Возний Ю.М. Атлас об'єктів природно-заповідного фонду України. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2003.
24. Годованюк, Є.В. Тиманович Пам'ятки архітектури та містобудування України: Довідник Державного реєстру національного культурного надбання // В.В. Вечерський, О.М. Годованюк, Є.В. Тиманович та ін. – К.: Техніка, 2000. – 664 с.

25. Правове регулювання туристичної діяльності в Україні: Збірник нормативно-правових актів/Під заг. ред. В.К. Федорченка. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – С. 15-25.
26. Солдатова С.А. Экономическая оценка рекреационных ресурсов как основа рационального природопользования. К. - 2001. – 170 с.
27. Червона книга України: Рослинний світ / відп. ред. Ю.Р. Шеляг-Сосонко. – К.: Укр. енциклопедія, 1996.
28. Червона книга України: Тваринний світ / відп. ред. М.М. Щербак. – К.: Укр. енциклопедія, 1994.
29. Ярош А.М., Солдатенко С.С. и др. Сравнительная медико-климатическая характеристика основных приморских курортных местностей Европы и прилегающих к ней регионов Азии и Африки. – Симферополь: СОНАТ, 2000.

Ресурси мережі Internet

- 1.Сервер Верховної Ради України www.rada.gov.ua
- 2.Ліга Бізнес-Інформ www.liga.net
- 3.Нормативні акти України www.nau.kiev.ua
- 4.Право. Україна www.legal.com.ua/cgi-bin/matrix.cgi/pravo.html
- 5.МТДМ України www.tourism.gov.ua
- 6.Інформаційний блок www.managment.com/ua